

572/4
1954/4

დედა

„ავედი, ტურფა ქვევანი,
იღსინე, ივერთ შიარო,
და შერე, ქართველო, სწავლია
სამსოამლო გახსარყო!“

საქართველოს
საბავშვო ჟურნალი

საქართველოს აღკვეთილ ცენტრალური კომიტეტის
ყოველთვიური საბავშვო ჟურნალი შვირთქველთათვის
ბათუმის რედაქციის ფული

№ 2 თებერვალი 1954

თებერვალი

იოსებ ნონუშვილი

მძლავრობს სითბო, სინათლე,
ჯანმთარს ღონე წაერთვა,
დგას ქვეყანა შუქნათელ
გაზაფხულის კარებთან.

ამ არმიამ აკემა
ჩვენს შტერს დარტყმა მავარი,
დიდ ბრძოლებში დაცვა
სალხის ნანასკარი.

ველებს თვალი ვერ სწვდება
ტრაქტორებით გადახსულს;
ია-ია,
ენძელა

მის ძალაში სამშობლოს
უძლეველი ძალა ჩანს;
ის დგას სალხთა მშვიდობის
და შიშველის დარბაჯად.

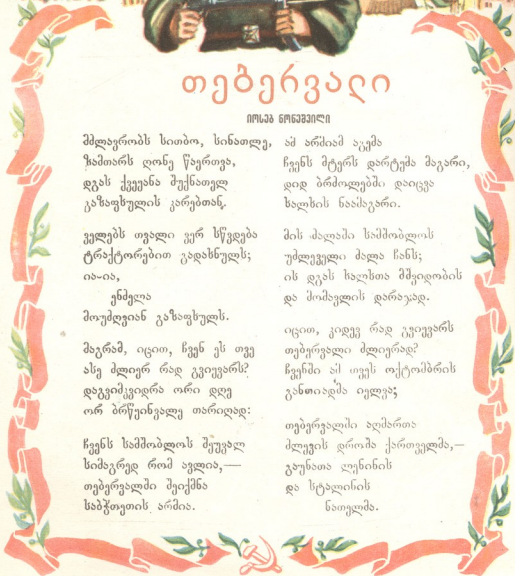
მოუძღვიან გაზაფხულს.

იცით, კიდევ რად გვიყვარს
თებერვალი ძლიერად?
ჩვენში ამ თვეს ოქტომბრის
განთიადმა იელვა;

მაგრამ, იცით, ჩვენ ეს თვე
ასე ძლიერ რად გვიყვარს?
დაგვიძვიდრნ ორი დღე
ორ ბრწინვალე თარიღად:

თებერვალში აღმართა
ძლევის დრომა ქართველმა,—
გაუნათა ლეჩინის
და სტალინის
ნათელმა.

ჩვენს სამშობლოს შეუვალ
სიმაგრედ რომ ავიდა,—
თებერვალში შეიქმნა
საბჭოეთის არმია.

საქართველო
 სახელმწიფო
 ბიბლიოთეკა
 თბილისი

ლენა მენაღია

უკრაინელი ხალხის ღმესასწაული

გარეთ თოვდა. მაგრამ თბილ ოთახში მაგიდის ირგვლივ შემომსხდარი ბავშვები ამას ვერ ხედავდნენ. მათი ღედა იქვე იჯდა და ქსოვდა. თორმეტი წლის რეზო წიგნის კითხვით ისე გართულიყო, რომ თავის პატარა და-ძმას, იქვე, მის გვერდით რომ ისხდნენ და ვატაცებით ხატავდნენ, ყურადღებას არ აქცევდა. მერე თავი ასწია და ღედას მიუბრუნდა:

— ღედა, ჩემთან ერთად რომ უკრაინელი ბიჭი კირიჩენკო სწავლობს, ღღეს მას ღიღი ღღესასწაული მივულოცეთ.

— რა ღღესასწაული? — შეეკითხნენ პატარები.

— ღღეს ხომ უკრაინის რუსეთთან შეერთების ღღე არის! — მიუგო რეზომ.

— ღღდა, რას ნიშნავს შეერთება, გვიამბე, როგორ მოხდა ეს შეერთება, მანამღე განა ცალ-ცალკე იყვნენ? — იკითხეს თინიკომ და ვაჟამ.

ღედას გაეცინა და ბავშვებს ჰკითხა:

— პირი ყველამ დაიბანეთ?

ბავშვებმა კარგად იცოდნენ, ეს სიტყვები რასაც ნიშნავდა. იცოდნენ, რომ დაწოლის დრო იყო და ღედა მათ რამეს უამბობდა.

— დავიბანეთ. — თქვა რეზომ და წიგნი დახურა.

— მეც დავიბანე. — თქვა თინიკომ. ვაჟა კი სააბაზანო ოთახისაკენ ხმისამოუღებლად გაიქცა.

— ღღეს რა რიცხვია? — იკითხა ღედამ, მაგრამ ამ დროს სააბაზანოდან ყვირილი მოისმა:

— უჩემოდ არ დაიწყო, ღედა, უჩემოდ არ დაიწყო!

ბავშვებმა ძმის მოლოდინში წიგნები და სათამაშოები მიალაგეს. ვაჟა პირდაპინილი და თმაღაეარცხნილი შემოვიღდა და ღღდამ კითხვა ისეე გაიმეორა.

პატარა თინიკომ არ იცოღდა, რა რიცხვი იყო.

— ღღეს თვრამეტი იანვარია, ღღდიკო! — წამოიძახა ვაჟამ.

— ჰოღდა, ამ ღღეს სამასი წელიწადი შესრულღდა, რაც ჩვენი მოძმე უკრაინა ღღიდ რუსეთს შეუერთღდა.

— უჰ, სამასი წელიწადი! — თქვა თინიკომ, — სამჯერ ასი წელიწადი, არა, ღღდიკო?!

— ჰო, შეილო, სამი საუუუნე შესრულღდა მას აქეთ, რაც უკრაინა თავის ღღვიძლ ძმას, ღღიდ რუსეთს ისეე შეუერთღდა. სამასი წელიწადიღა, რაც ეს ორი ღღიღი ხალხი ერთად ცხოვრობს და ამ ერთად

0 299

ცხოვრებას საფუძველი უკრაინელი ხალხის გმირმა ბოგდან ხმელნიცკიმ ჩაუყარა. ბოგდან ხმელნიცკი გაგიგონიათ?

— არა, დედოცო, არ გაგიგონია. — თქვა ჩაფიქრებით თინიკომ.

— არც მე გაგიგონია. — დასძინა ვაჟამ.

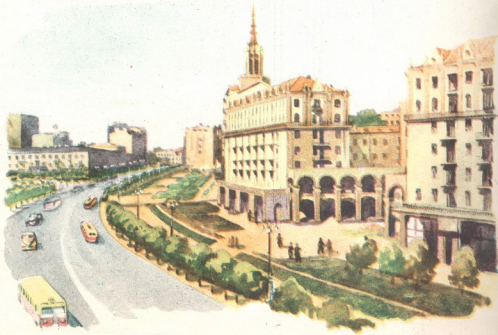
— მე კი გაგიგონია, — თქვა რეზომ, — ბოგდან ხმელნიცკი უკრაინელების დიდი სარდალი, დიდი სახალხო გმირი იყო!

— უკრაინელები და რუსები ერთი წარმოშობის ხალხია, — განაგრძო დედამ, — უკრაინა სანამ რუსეთს შეუერთდებოდა, დიდ სატანჯველში იყო ჩავარდნილი: ოსმალ-თათართა ურდოების და პოლონელი შლიახტების შემოსევით მოსვენება არ ჰქონდა.

— შლიახტები ვინ იყვნენ? — იკითხა ვაჟამ.

— შლიახტები პოლონელ თავდაზნაურებს ეწოდებოდათ. უკრაინელები პოლონელ შლიახტას აუჯანყდნენ და ამ აჯანყებას ბოგდან ხმელნიცკი ხელმძღვანელობდა. უკრაინამ რუსეთის დახმარებით შესძლო დამპყრობლებისაგან თავის გადარჩენა. უკრაინელებმა ეაიმარჯვეს. უკრაინელი ხალხის რაღამ ანუ სახალხო საბჭომ თერამეტ იანვარს დაადგინა, რომ უკრაინა თავის მოძმე რუსეთს საშუალოდ შეერთებოდა. ამ დღიდან დაიწყო უკრაინის აღორძინება.

ეს მეგობრობა საბჭოთა ხელისუფლების დროს ერთიასად განმტკიცდა. დღეს უკრაინა საბჭოთა კავშირის ერთ-ერთი მოწინავე, აყვავებული რესპუბლიკაა. უკრაინის რუსეთთან შეერთების დღეს არა მხოლოდ უკრაინა და რუსეთი, არამედ საბჭოთა კავშირის ყველა ერთი აღნიშნავს. — დაასრულა დედამ.

— დეა! — დაარღვია სიწუმე რეზომ,
— ამ ზაფხულს სურამში ჰიონერთა ბანაკ-
ში რომ ვიყავი, იქ ლესია უკრაინკას
ძველი გვაჩვენეს. ლესია უკრაინკა უკრა-
ინელი მწერალი ქალი ყოფილა, ჩვენს
ქვეყანაში უცხოვრია და სურამში გარ-
დაცვლილა.

— ჰო, შვილო! ლესია უკრაინკაც,
ტარას შევჩენკოც უკრაინის საუკეთესო
შვილები არიან და ამ სახელებით ქარ-
თველებიც ისევე ვამაყობთ, როგორც
უკრაინელები და რუსები.

— დედა! — თქვა ახლავაყამ, — „ისწავლე
სწავლის მძებნელო“ ხომ დავით გურა-
მიშვილის ლექსია?

ჰო, გურამიშვილისაა, გურამიშვი-
ლი უკრაინაში ცხოვრობდა და ქალაქ
მირგოროდში გარდაიცვალა, იქ მას ძე-
გლი დაუდგეს, მისი ლექსები უკრაი-
ნულად თარგმნეს. აი, ხომ ხედავ, შვი-
ლო, რას ნიშნავს ხალხთა მეგობრობა. ამ

მეგობრობას საფუძველი ჩვენმა კომუნ-
ისტურმა პარტიამ ჩაუყარა. უკრაინელ
ლესიას ძეგლს ქართველები უდგამენ, ხო-
ლო უკრაინაში უკრაინელები — დავით
გურამიშვილს.

— ვაჟა და თინიკო! აბა, თუ მეტყვით,
რა ეწოდება უკრაინის დედაქალაქს?

— კიევი! — თქვა რეზომ, როდესაც
და-ძმა შეყოყმანდა.

— კიევი ერთ-ერთი უდიდესი და
ულამაზესი ქალაქია მთელ საბჭოთა კავ-
შირში;

ხვალ მამას სთხოვეთ და ჩემზე უკეთ
ის გაიმბობთ, ბევრჯერ ყოფილა უკრაი-
ნაში. — თქვა დედამ და ბავშვები დასა-
ძინებლად წაიყვანა.

— დედა, მე კი სულ ათიოდე წუთს
დავრჩები, უკრაინის სახალხო გმირის
ტარას ბუღბას ბრძოლის შესახებ კვი-
თხულობ და მალე დავამთავრებ! — სთხოვა
რეზომ დედას და წიგნს მიუბრუნდა.

ჩვენი მხარის დასადარი არსად არის

ნახატი მ. თოთიბაიძის

ქლაზონ პოლონეთ

წერომ, წერომ გრძელეკისერამ
მთა და ბარი გადმოსერა.

მის ფრთებს ჰქონდა დიდი გარჯა
ბევრი ღონე დაეხარჯა.

ჩვენ სიტყვები მივახარეთ:
— თუ სჯობია სხვა ჩვენს მხარეს? —

გვიპასუხა: — არსად არის!
მშობელ მხარის დასადარი

თარგმანი ვლ. ალფენძიძის
გალის რაიონის სოფელ ოტობაიის
საშუალო სკოლის მოსწავლე

აქაი ჭაღა

ნახტი რ. სპუნიასი

წერილი

გვინდა ფრთები გამოგვეხას,
ვისაუბროთ ტკბილად,
მზის ფერებით დაგიხატოთ
ჩვენი ქვეყნის დილა.

ჩვენი ქვეყნის სიყვარული
ნორჩი გულით დაგვაქვს,
გავიზრდებით, დაუფასებთ
ჩვენც პარტიის ამავს.

შევისწავლით რუსულ ენას,
უკრაინულ ენას,

ჩვენც ჩამოვალთ კიევში და
გადაგვცინით ყველას.

ჯერ უცნობო მეგობრებო,
გთხოვთ, გვეწვიოთ სტუმრად, —
მოგატარებთ ახალ თბილისს,
დაგიხვდებით ძმურად.

მაშ, ნახვამდის! გვიყვარდეს და
სწავლით ვასახლოთ
თქვენი ტკბილი უკრაინა,
ჩვენი საქართველო.

საკაი ბელიაშვილი

ნახატები გ. ჭოსნიანი

ორი მეგობარი

მდინარე მოსკვა-რეკაზე მოგზაურობის შემდეგ თანამგზავრებმა თამაზი სასტუმროში მიიყვანეს.

თამაზს ბიძა სასტუმროში დაუხვდა, მას უკვე მოეთავებინა თავისი საქმეები ქალაქში.

— ჩვენ ამაღამ, ნაშუალამევის პირველ საათზე გაფერინდებით თბილისში. — გამოუტყხა ბიძამ თამაზს, — დაემშვიდობე შენს მეგობრებს და სთხოვე, რომ თბილისში გვეწვიონ.

პეტის და მის ამხანაგებს გული დასწყდათ:

- მიღიხართ? ასე მალე?
 - ჯერ კიდევ რამდენი რამ უნდა გვეჩვენებინა თამაზისათვის!
 - არა უშავს რა, — ღიმილით შეაწყვეტინა ახალგაზრდებს ბიძამ, — კიდევ ჩამოვა მოსკოვში და მაშინ ნახავს.
- პეტის და მისმა ამხანაგებმა მოიწა-

დინეს, რომ თამაზი აეროდრომზე გაეცილებინათ, მაგრამ ბიძამ იუარა:

— ჩვენ ვნუკოვოს აეროდრომზე უნდა წავიდეთ. ის კი ორმოცი კილომეტრითაა დაშორებული მოსკოვს. როდესაც ჰაერში ავფერინდებით, თქვენ უკვე ტკბილად გეძინებათ.

თამაზი მიუბრუნდა მეგობრებს და უთხრა:

— იმედი მაქვს, რომ თქვენც გვეწვევით თბილისში, გაჩვენებთ თქვენთვის საინტერესო ადგილებს, წაგიყვანთ გორში.

* — გორის ნახვა ჩემი სანუკვარი ოცნებაა! — წამოიძახა რაისამ.

— ჩვენი პიონერაზმის წევრებს ვუამბობ ყოველივეს, რაც თქვენი დახმარებით ვნახე მოსკოვში. დიდ მადლობას მოგახსენებთ, ნახვამდის, ამხანაგებო. — უთხრა თამაზმა და თავისი მეგობრები სასტუმროს კარებამდე გააცილა.

მას ახლა უჩვეულო მგზავრობის მოლოდინი აღელვებდა. თვითმფრინავში

გაგრძელება. იხილეთ „ლილა“ 1953 წ. №14 10, 11, 12. 1954 წ. № 1.

ჯდომა მისი ოცნება იყო. ბიძამ ურჩია ახლავე დაწოლილიყო და ადრიანად გამოეძინა; თამაზმა მაშინვე გაიხადა და ლოგინში ჩაწვა, თუმცა კარვა ხანს მის თვალს რული არ ეკარებოდა.

ლამით ბიძამ თამაზი გააღვიძა, ორივენი თავიანთი ბარგით ქუჩაში გავიდნენ და აეროდრომისაკენ მიმავალ ავტობუსში ჩასხდნენ. თამაზი ფანჯრიდან ხარბად გასცქეროდა ელექტროლაშებით განაღებულ მოსკოვის ქუჩებსა და მოედნებს. ავტობუსმა გაუარა დიდი თეატრის შენობას, მოუხვია და ხიდისაკენ დაეშვა. თამაზს თვალს სჭირდა დიდი შენობის ფასადებზე ან სახსურებზე აციმციმებული ელექტრორეკლამები. აგერ, უნივერსიტეტის ახალი შენობა, მის თავზე დამაგრებული ლალის უზარმაზარი ვარსკვლავი თითქოს ღრუბლებს ზემოთ ციმციმებდა.

შუალამე იქნებოდა, მაგრამ ცა უკვე არიორავებული იყო და აღმოსავლეთისაკენ წითლად ლაპლაპებდა.

— ეს შენთვის უჩვეულო ამბავია, — უთხრა ბიძამ თამაზს, — ზაფხულობით მოსკოვში ძალიან გვიან ღამდება და ძალიან ადრე თენდება. წლის ასეთ დროს, რაც უფრო ჩრდილოეთით ვიქნებით, მით უფრო საგრძნობია ეს თავისებურება; ლენინგრადში, მაგალითად, ამ წუთში სავსებით ნათელი დღეა, ხოლო უფრო ჩრდილოეთით, მურმანსკში, ან არხანგელსკში მზე ჩასულიც არ იქნება.

აეროპორტის სადგურში ცოტა ხანს მოუხდით ცდა. როდესაც მათი ხელბარგი აწონეს, რადიორეპორტორში მოისმა ხმა:

— ბაქანზე ღვას თვითმფრინავი მოსკოვი—თბილისი. მოკალაქე მგზავრებო, მოემზადეთ ჩასახსნომად!

გავიდნენ ბაქანზე, მოაჯირთან ახლოს მომდგარ უზარმაზარ თვითმფრინავს მძღავრად გაეშალა ფრთები და მშვიდად ელოდებოდა თავის მგზავრებს.

თამაზმა და ბიძამისმა აიარეს თვით-

მფრინავის კართან მიდგმული კბე, შიგნით შევიდნენ და სავარძლებზე დასხდნენ.

თვითმფრინავში ოცზე მეტი მგზავრი იყო. აუარებელი ბარგი თვითმფრინავის ბოლო ნაწილში მოეთავსებინათ. თამაზმა ფანჯრის მხარეზე დაიჭირა ადგილი; უნდადა უჩვეულო სანახაობით დამტკბარიყო.

მგზავრები მალე მოეწყვენ თავიანთ ადგილებზე. სავარძლებს შუა ჩაიარეს მფრინავებმა და სამართავ კაბინაში შევიდნენ. დაკეტეს შემოსავალი კარები და მკირე ხნის შემდეგ მარჯვენა გაისმა მძღავრი გუგუნი, — ამუშავდა პირველი ძრავი. ახლა მარცხნივ გაისმა გუგუნი და მეორე ძრავი ამუშავდა. თამაზი ფანჯრიდან ხედავდა, როგორ ატრიალდა პროპელერი. ძრავების გუგუნზე კაბინის კედლები ოდნავ ხანხარებდა.

ბოლოს საჰაერო ხომალდი ადგილიდან დაიძრა, ნელა შებრუნდა და ფართო ბეტონირებულ გზაზე გავიდა, აქ კვლავ ვაჩერდა, ძრავები უფრო მძღავრად ავრიალდნენ, თვითმფრინავი დაიძრა ადგილიდან, თანდათანობით უჩქარა სვლას და სანამ თამაზი რაიმეს მოისახრებდა, ისინი უკვე სახლების ზემოთ მიფრინავდნენ. მალე თამაზის თვალწინ გადაიშალა დიდი რუსეთის თვალუწვდენი ველები.

ახლა სულ აღარ იგრძნობოდა, რომ ისინი მიფრინავდნენ. ძრავების გუგუნიც ოდნავ ისმოდა. საჰაერო ხომალდი თითქოს ჰაერში დაკიდულიყო და კაცს ეგონებოდა; ადგილიდან არც კი იძვრისო.

თამაზს გადაწყვეტილი ჰქონდა, თბილისამდე არ დაეძინა. ღრუბლებში რომ შევიდნენ და ფანჯრები მთლიანად ნისლმა დაფარა, თამაზი მანც არ აცილებდა ფანჯარას თვალს და სულ არ გაუგია, როგორ ჩაეძინა. როდესაც გამოეღვიძა, დინახა, რომ ზღვის ზემოთ მიფრინავდნენ.

— სადა ვართ? — ჰკითხა თამაზმა ბიძას.

— სუხუმს ვუახლოვდებით. — უთხრა ბიძამ.

— როგორ? — გაოცდა თამაზი, — ნუ-თუ სუხუმში ასე სწრაფად მოვედით.

— სწრაფად რომელია! უკვე შეექცეს საათია მოფერინავთ. — მიუგო ბიძამ.

თამაზი ხან ზღვის თვალუწვდენ ზედაპირს გასცქეროდა, ხან მარცხნივ თოვლიან მთებს ათვალიერებდა.

სუხუმის აეროდრომზე ცოტა ხნით დაეშენნ და მალე ისევ თბილისისაკენ აიღეს გეზი. გადაუარეს სურამის უღელტეხილს; ქვემოთ მოჩანდა პატარა, სათამაშოსმაგვარი სახლები, დაკლაკნილი მდინარეები, მობიბინე ყანები, ბაღები და ვენახები.

ბოლოს გამოჩნდა ჩვენი დედაქალაქი თბილისი. შორს გაიელვა თბილისის ზღვამ, კუმისის ტბამ, რუსთავის ქარხანამ.

თვითმფრინავი დინჯად დაეშვა თბილისის აეროდრომზე. მფრინავებმა საპაერო ხომალდი აეროპორტის ბაქანთან გააჩერეს და მგზავრებს ჩამოსასვლელად კარი გაუღეს; ალტაცებულ თამაზს აღარც კი უნდოდა თვითმფრინავიდან გამოსვლა, მაგრამ როდესაც შესახვედრად მოსული დედა და მამა დაინახა, სიხარულით ჩაირბინა კიბის საფეხურები და მშობლებს გადაეხვია.

დასასრული

პატარა ნაძვის აწმავი

შობს, ზღაღ ზეგის კიდებზე
ხეცხეცია სოფლის მახლობლად,
ერთი პატარა ნაძვის ხე
არა წლის წინათ სძლიობდა.
ფრინველი ვარდა ნაძვის ხე
საუშვესნი ჰყავდა მძობილი —
ხეცხეცია ბიჭი ზენია
მღვანე, კეთილშობილი.

ეს შობდა შარშან ზეცხელში,
ზენი ვაყარდა ძლიერი,
დახინა ხეები
ახალგაზრდა თუ სწორი.
ხევი პატარა ნაძვის ხეც
იღვა დაქილი უძნობი,
პატარა ტოტეღმობილი
თითქის ზენის უძნობდა.
ამ დროს სდ იყო, სდ არა,
თითქის იგამოი შობიდან,
არგორც კი ვადიდარა,
ზენია ნაძვან შოვიდა.
შოვიდა, სწორედ შეუცრა
ქილია ზენის ნაძვიით
და ზედ თეწეკის ნაძვიით
დასკიდა თვის სხელი.

ამ დღიდან წელი ვაყიდა,
ხე ვაყამობილია სოფლიად,
იხე დღის, თითქის მის თაყს
ჭარბე არ ვადიდულია.
ნაძვან არა ხანს ზენია
და ეს აღმონეს შოვილია,
უნ აჯობებდა სოფლით,
ბიჭი რომ ახლის ჰყოლიდა?
განძიდე შერცხელი შობში
და შეგებეა ძლიან.

— შენ მომიტევენ ზენია,
ვცალია, თუ არ ვცალია.
შერცხალია უფარა — ზენია
საქორში დასდებულა,
იქ სახელი უფარა ახალი,
შენ ვარა განაღებულა!

განაღებულა, შინ სიბავ
ვედღან სიბიო კონკონს,
ქვედა სიღვე იგამობდა
და არა შინათის სიცივე
შენ შეპოესა ნაძვის ხე
არბის ვერილის შვეჯით,
ნაძვი შეგვიდა, რას ხედექმ
წინ უფარა აჯობანქანს.
ძარს საზღიან ბიჭები
ვარცვლიათა დისდარებია,
შიღვენებ ხაქონს ნაძვის ხე
პარბიღებელი პარბიოთ.
შენც ამ შობიბოლ ნაძვის ხე
დევრი შეუცრის ქილიათა
და შოვედებენ მკენარს,
ვით ახლობდეს და შვილობილს.

შენივე შანქანის ძარხე
ხელში აყარეღ ზეშვიით
მინდელ დეშვენს მკენარს
ღამანდ ტრეტეშვილი...

შანქანის სახეობისაგან
შაქეს წეხევი ახალი,
არბიოკი ტანშობილია,
სამოცხე შეტე — ზღაღი,
ამოლისის ახლოს, შინდორში
დარცეს შრბუნველი ხელებითა.
... განობილის ნაძვის ხე
გარშეშო ვრტე ველები
იხეველი იმობდა სიძღვრა
და სიძარბი ხუბობს,
შინანდა, არგორც შარხეზა,
ზოლი სარწევი არბისა.
ეს იყო ველი სახეობის,
ის ხეც აქ დარცეს, საუშვესი,
სახევის სოკონებით
ამოზღილიყო გარშეშო.
შარტის დღე შეპოვიდა
სინათლის უხეც შოიველი

და იღვიბდა შინდორხე
აშენსული სოფელი.
ქენისი ზღვე თეთო
საუშვესით — ნაძვია შოივესით,
სიკარის შოივეცი თეღვლი
და თურაშვილს ლოცები.
მათ შობის შობანს ზენია,
საქორის შვიდობი მღვანე,
ამშენებს შვიი წარბები
არკელესდ ვადანასარი.
საშორისა ნარცევეს,
ვაყიბდა მათი მახველი:
იქით პატარა ნაძვის ხე
თეწეწე თვის სხელით.

ამ დღიდან დღევე ის ნაძვი
შობს, შინ კიდებზე შობილი,
საქორში უფარს ამშენებს,
ვერცხელი ზეცე შინ მძობილი.
შერცხალიც იქვე დეფარხე,
შარხე ლილი და ქიქოკი
და ტრბილი ერთი უღვერის
მინის ნაძვის და ბიჭისა!

ივლიტამ დაიგვიანა

აბა, რა მოუვიდოდა
იმ სუგრუმელა ივლიტას, —
იმ ღამით გვიან დაწვა და
გვიან წამოდგა დილითაც.
ესე გუნებაზე წამოდგა,
ბუზღუნითა და ზმორებით,
ამ დროს მოვარდა მურიაც
და მხარზე დაჰკრა ტორები:
— იჩქარე, კარგა ხანია
წავიდნენ შენი ტოლები!
ხან იქით მიდგა, ხან აქეთ,
დღეს რა ზანტია, რა ნელი?
ვაი, სირცხვილო, სკოლაში
მიდის პირდაუბანელი.
მიდის. თოვს. აღარავინ ჩანს,
გზები მოუცავს სიჩუმეს,
ბაღში ფერხული ჩაუბამთ
სულ პაწაწინა ბიჭუნებს.
და როცა კლასში შევიდა,
სულაც არავის იამა,
ერთმანეთს გადუწურულეს:
— ივლიტამ დაიგვიანა!

ზამთარი

ჰე, რამდენი ფიფქია,
დაუთვლელი, უღვევი,
თოვლში სწრაფად მიქრიან
ჩვენი თხილამურები.

გაექანდით და გაეკარით,
გავასწარით მურიას,
რა კარგია ზამთარი,
მართლაც საამურია!

თოვლი ზღვაზე

ჩავირბინეთ თავდაღმართი,
ზღვა ვნახეთ და გაგვიხარდა,
ჰა, ფიფქები ზღვაში ჩადის,
როგორც გრძელი, თეთრი ფარდა.

ზღვის ნაპირას ვდგავართ ერთად:
ზურა, გური, ნანა, ლაშა;
მიწა სულ მთლად გადათეთრდა,
ზღვა კი ისევ ლურჯი დარჩა!

კაკლის ბეჭყვის ბაღია

ანა ხახუაშვილი

ღამაზია გვიან შემოდგომაზე კაკლის
ბერტყვა: კაკლის უზარმაზარი ტოტები
ხალის*) დარტყმით ისეთ ქნახუხს გა-
მოსცემენ, რომ მთელ სოფელში ვაისმის
და ხიდან სეტყვასავით წამოსული კაკლის
გროვა ადგილ-ადგილ მატულობს და მა-
ტულობს.

კოლმეურნეობის ზეარში ერთამე-
ლია. ეს სკოლიდან მოსული გოგონები
არიან. ბრიგადირის შვილს თამრიკოს
ამხანაგები მოუყვანია და კაკლის აკრე-

ფას შესდგომიან. სანდრომ და გოგიმ მან-
ქანებით უამრავი გოდრები მოზიდეს, კა-
კლის ხის გასწვრივ ჩამწკრივეს; ლასტე-
ბი იქვე ჩამოშავალ მდინარეს სიგანეზე
ჩაუწყვეს, რომ წყალში ჩაცვენილი კაკ-
ლი მის ტალღებს არ გაექანებინა. ლა-
სტების ქუქრუტანებიდან წყალი პატარა
ჩანჩქერებად რომ გადმოჩქეფდა და მათი
წინწყლები მზის სხივებზე ბრჭყვიალებ-
და, —ბაშევენებს ესეც უხაროდათ.

მარიკაც აქ იყო, ეს ის კოხტა მარიკა
არის, რომელიც თავზე ყველაზე ღამაზ

*) ხალა—კაკლის საბერტყვი გრძელი, წვრილი ჯიბი.

ბაბთებს იკეთებს და თან კი ზოგჯერ უკმები სიტყვების თქმაც უყვარს. ამხანაგები ამის გამო ხშირად ემღურებიან.

აი, ღღესაც თამრიკომ ამხანაგები ზვარში კაკლის ასაქრეფად რომ დაჰპატიეთ, მარიკას წამოყვანა არ უნდოდა, მაგრამ გოგონამ პირობა დაუდო: თუ როდისმე უკმები სიტყვა დამცდეს, მაშინ ახლოს ნუ გამოიკარებთო. დიდი ვაფრთხილებით წამოიყვანეს. მარიკა თუმცა კეთილი იყო, კარგადაც სწავლობდა, მაგრამ ეს ერთი ცუდი ჩვეულება სჭირდა და ამხანაგები ცდილობდნენ, მარიკა როგორმე გადაჩვეულიყო.

როცა გურამმა კაკლის ერთი მხარე ჩამობერტყა და მეორე მხარეზე ვადავიდა, ზვავივით დამდგარ კაკალს კოლმე-

ურნე ქალებმა და ბავშვებმა გამალებით დაუწყეს აკრეფა. გოდრებში ჩაყრილ კაკალს ისეთი ხრიალი გაჰქონდა, რომ ბებერ მსხალზე შემომჯდარმა ქურდბაცოცა

კაქკაქმა საშინელი ჩხვილი ატეხა, თითქოს ჯავრობდა: წიწილები დაიზარდნენ, იმათ ველარას ვაკლებ და ეს ხალხი კაკლასაც აღარ მიტოვებსო. ღობესთან წრუწუნები ჩასაფრებულნიყვნენ და გაფაციცებით უთვალთვალდებდნენ საკბილოს.

გოგონები თავიანთ პატარა კალათებს რაც შეიძლება, ზევით სწევდნენ, რომ კაკლის უფრო კარგად დაეხრიალა.

მარიკა ყველაზე მარდად აგროვებდა. აი, კიდევ გაავსო კალათა და ასწია თუ არა წასაღებად, უცებ ერთი მსხვილი, გაკროლილი კაკალი ზევიდან გამოქანდა და... კაკუჩ—შიგ თავში! ძლიერ ეშწარა მარიკას, კალათა ძირს დაადლო, თავზე ხელი წაივლო და ისეთი უკმეხი სიტყვა წამოსცდა, რომ ამხანაგები შეკრთნენ და კაკლის კრეფა წუთით შეწყვიტეს.

- ყოჩაღ შენს ქალობას!
- ეგ იყო შენი პირობა?!

უსაყვედურებდნენ აქით-იქიდან ამხანაგები. მარიკა შეეცადა თავის მართლებას, მაგრამ რალას იზამდა: უხეირო სიტყვა პირიდან ჩიტივით ამოფრინდა და იმას ვეღარ მოეწეოდა.

ამ დროს კოლმეურნეობის თავმჯდომარე მიუახლოვდა გოგონებს, ფუსფუსი და საქმიანობა მოუწონა და იქვე მდგომ მარიკას თავზე ხელი გადაუსვა:

- მუშაობა კარგი გკოდნია, მაგრამ უკმეხი ლაპარაკი ძლიერ ცუდი საქმეა!
- მეტს აღარ იტყვის, ძია ვანო! — წამოიძახა ერთმა გოგონამ.
- მოსწავლის პირობა დაარღვია!...

— არც ჩვენ შეგვისრულა დაპირება!
— გაისმა აქეთ-იქიდან.

— რა მოგივიდათ, ბავშვებო, — წამოესარჩლა მარიკას თამრიკო, — ბავშვს თავში კაკალი მოხვდა და იმან გააშწარა!

— თავში კაკალი მარტო მაგას მოხვდა?!

— მეც ტყაპატყუპით მეცემოდა.

— აი, ნუნუს ხელი დაულურჯდა, მაგრამ ხმაც არ ამოუღია!
— ეგ დაჩვეულია უკმეხი სიტყვის თქმას, ძია ვანო, მასწავლებელი ძლიერ ცდილობს გადააჩვიოს, ჩვენც ხშირად ვეჩხუბებით, მაგრამ ვერაფერი შევაგნებინეთ.

— მაპატიეთ! — ჩუმად თქვა მარიკამ და ქარხალივით წამოწითლდა.

— ჰო, რასაკვირველია, გეპატიება, თუ ღღეის შემდეგ თავდაუქერელ ლაპარაკს გადაეჩვევი: მაგრამ ამგვარ ამბავს თუ კიდევ ყური მოვკარი, ძლიერ შეწყინება.

— ძია ვანო, წელან კაკლის აკრეფის დროს თავში, აი, ეს კაკალი მომხვდა და... — მარიკამ საშინელი უხერხულობა იგრძნო, სიტყვა ვეღარ დაამთავრა, თვლებზე წინსაფარი აიფარა და ატირდა.

ძია ვანომ მარიკას თავი მალლა ააღებინა და უთხრა:

— შენ ერთმა კაკალმა თავი გატყინა, შენი უხეირო წამომახილით კი ჩვენ ყველას გული გვატყინე. სამუდამოდ უნდა დაივიწყო ეს ცუდი ჩვეულება.

მარიკამ ამ სიტყვებზე ტირილი შეწყვიტა და გულში დაიფიქრა, რომ უწყესო სიტყვა აღარ წამოსცდებოდა.

ნახატი რ. ხახუაშვილისა

მერაბი და ზურიკო

ილია სიხარულიძე

ნახატები
კ. მახარაძისა

მერაბი და ზურიკო
არც ერთია ურიგო,
ოღონდ უნდათ, ყოველ წუთს
ტკბილესი ურიგოთ!
ტკბილესი რომ უყვართ,
განა დასაძრახია?
მაგრამ „მომე კანფეტი“! —
მუდამ რომ იძახიან,
ეს ვის გაუგონია,
ვის უნახავს ამგვარი?!

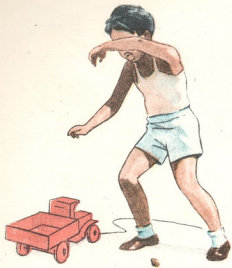
მუდამ ხელში უჭირავთ
კანფეტი ან შაქარი
ჰოდა, ტკბილესისგან
ძმებს ასაკივდათ კბილები;
ჰამის მადაც დაკარგეს,
სხედან მოწყენილები.
გადაწყვიტა ორმა ძმამ
მერაბმა და ზურიკომ:
ალარ ვკამთო ტკბილესს.
უწესოდ და ურიგოდ.

ბუტია

თეიმურაზ ჯანაღლაძე

ლიას უნდა ბატიბუტი,
რა დროს ბატიბუტია?!
ჯერ წვნიანიც არა ჰამა,
კუთხეში ზის ბუტია.
ფისოს ჩუმად ეცინება,
ყურება ცქვეტილია,
იცის ფისომ: გაბუტულის
კერძი მუდამ ტკბილია.
ლია, ლია, ბუტია,
როგორ არა გრცხვენია,
ჯერ წვნიანი უნდა ჰამო,
აბა, რა საწყენია.
ასეთ ცუგრუმელიაზე
ხომ იტყვიან: ცუდია!
გაუგონე უფროსებს,
ნუ იქნები ბუტია!

ჩინო და ჭაბუკა

ნინო ნაკაშიძე

ჭაბუკა პატარა ბიჭია. მოკლე შარვალს იცვამს და ხის მშვენიერი ავტომობილი აქვს.

ჩინო კი დიდი ბიჭია. მალე შვიდი წლისა გახდება და ძალიან უხარია, რომ სკოლაში შევა და ფორმის ტანისამოსის გრძელ შარვალს ჩაიცვამს, ჩანთაში დედანას და რვეულებს ჩაიწყობს.

ჩინოს დიდი, კრელი ბურთი აქვს. არა უშავს, რომ ჭაბუკა პატარაა, მაინც ძლიერ უყვართ ერთმანეთი და სულ ერთად თამაშობენ.

ჭაბუკას უხარია, რომ ჩინო მის ავტომობილს დაარბენინებს და ჩინოსაც არ ენანება, როდესაც მის მშვენიერ ბურთს ჭაბუკა ხელს ურტყამს და ახტუნავენს.

მაგრამ დღეს რა მოხდა?!

როდესაც ჩინო მივიდა ჭაბუკასთან ეზოში და თამაში დაიწყო, ჭაბუკას ხელში თუნუქის პატარა ნაჭერი ეჭირა. გაის-

როლა, რომ ავტომობილში ჩაევდო და ჩინოს კი მოხვდა ყურზე. ჩინოს ყური გაეკაწრა და სისხლის წვეთი გამოუვიდა. ოჰ, როგორ შეეშინდა ჩინოს! ატირდა და ღრიალით გაიქცა დედასთან:

— ვაიმე, სისხლი, ყური წამგლიჯა ჭაბუკამ!..

ყვირილზე საჩქაროდ გარეთ გამოვარდა ჭაბუკას დედა და გამოუდგა ჭაბუკას დასაქერად.

— აბა, დამაცა მე შენ, რატომ ატყინე ყური ჩინოს?!

დაიჭირა ჭაბუკა და უნდა დაეტუქსა, მაგრამ ჩინო საჩქაროდ მოტრიალდა და გაიქცა მათკენ.

— არა სცემო ჭაბუკას, დედა თალიკო, ეტყინება... აი, მე სულ აღარ მტყივა ყური. მომირჩა... აბა, ნახე, სისხლი აღარ მაქვს!

ჩინომ საჩქაროდ მოიწმინდა ყურზე სისხლის პაწია წვეთი, მოჰხვია ხელი ჭაბუკას და ერთად გაიქცნენ სათამაშოდ.

ნახატები ზ. ლავაჟისი

იკოლონ ჯაჟარაძე

ქეთინოს გასაქირი

ქეთინომ არითმეტკა თავიდანვე არ შეიყვარა. არ შეიყვარა იმიტომ, რომ გული არ დაუდო. ვინ იცის, დედამ რამდენი ჩურჩხელა, რამდენი კაკალი და ვაშლი გამოიყენა ქეთინოს საეარჯიშოდ არითმეტკაში; ცოტა ხანს იეარჯიშებდა ბავშვი, მაგრამ მალე მობეზრდებოდა და საქმე იმით მთავრდებოდა, რომ ჩურჩხელა, ვაშლი თუ კაკალი შეუქმელი არა რჩებოდა.

ზოგ მავალითს ვაი-ვაგლახით გამოიყენა, ზოგს ამხანაგებისაგან გადაიწერდა. ასე ღიღი გაქირვებით სწავლობდა.

— რა ვუყოთ ქეთინოს? — ამბობდა დაღონებული დედა.

— ქეთინო უნდა დარწმუნდეს, რომ არითმეტკა ცხოვრებაში ძლიერ საჭიროა. — უპასუხებდა მამა.

გოგონას მალე მიეცა შემთხვევა, რომ ამში დარწმუნებულიყო.

ერთხელ მამამ ქეთინოს დაავალა სასურსათო მაღაზიაში წასვლა. თვითონ შეუძლოდ გრძნობდა თავს, სხვა კი არავინ ჰყავდა გასაგზავნი. მაღაზია ორი ფეხის ნაბიჯზე იყო.

— შეილო, გაიქეცი, ნახევარ-ნახევარი კილო ყველი და ძებვი იყიდე. აი ორმოცდაათი მანეთი.

ქეთინომ სასურსათო ჩანთას წამოავლო ხელი და წასვლა დააპირა. შეჩერდა, დედა შინ არ იყო... მამას უნდა მიმართოს, რომ ყველაფერი გამოუანგარიშოს... მაგრამ ვერ გაბედა.

გოგონა წავიდა, როგორმე დაიძვრენს თავს... სკოლაშიც კი ახერხებს ამხანაგებისაგან გადაწერას, ახლაც იღონებს რაიმეს. მაღაზიაში რომ მივიდა, დახედა

ფასებს: ყველი კილო — 27 მანეთი, ძებვი კილო — 31 მანეთი და 80 კაპიკი. ჩეკის ასაღებად სალაროსთან რიგში ჩადგა; მოაწირებს იანგარიშოს, რამდენი უნდა გადაიხადოს. ქეთინო ანგარიშობს ნახევარი კილო ყველის ფასს... ხან თექვსმეტი, ხან ცამეტი მანეთი გამრდის.. ახლა კიდევ ნახევარი კილო ძებვის ფასი უნდა მიუშატოს!

„მანეთებიც ძნელი გამოსაანგარიშებელია, კაპიკები რაღა საჭირო იყო“ — ფიქრობს ქეთინო. „32 მანეთი მაინც ღირდეს, ამ რიცხვის გაყოფას უფრო ადვილად შესძლებდა.“

მაგრამ 32-საც ვერაფერი მოუხერხა. არ იცოდა გაყოფის მარტივი წესის გამოყენება, რომ ჯერ ოცი გაეყო ორზე; შემდეგ კი — თორმეტი; რატომ არა ჰყავს დედა გვერდით, ან რომელიმე ამხანაგი, მავალითად, ღვილა უცებ და მოხერხებულად უპარნახებდა.

ამასობაში ქეთინოს რიგიც მოვიდა. მოლარეს ფული გაუწოდა და თვალში ყველაფერი აერია.

— რა თანხის ჩეკი გინდა? — ჰკითხა მოლარემ.

— არ ვიცი...

— რას ყიდულობ?

— ნახევარ კილო ყველს, 27 მანეთიანს და ნახევარ კილო ძეხვს, 31 მანეთიანს და 80 კაპიკიანს.

— აბა, იანგარიშზე, შვილო... რომელ კლასში ხარ?

— მესამეში.

მოლარე თეთრთმიანი დარბაისელი მანდილოსანი იყო. სათვალე ოდნავ ცხვირზე ჩამოიწია და ზემოდან ღიმილით ვაღმობედა პატარა მყიდველს.

როგორ დაუმადლებდა გოგონა მოლარეს, ოღონდ დახმარებოდა გამოანგარიშებაში.

სახეაწითლებული ქეთინო თავისთვის ბუტბუტებდა:

— ყველი 27 მანეთი. ნახევარ კილო... ძეხვი 31 მანეთი და 80 კაპიკი. ნახევარი კილო ეღირება...

რიგში საყვედური გაისმა:

— დიდხანს გვალოდინებთ?!

— რა ამბავია?!

ქეთინომ სასოწარკვეთილებით გადახედა რიგს, დაინახა მოსწავლე ბიჭი და მუდარით მიაპყრო თვალი, ეს უცნობი ბიჭი მიხვდა, რომ გოგონა სთხოვდა, მიკარნახეო და უურში ჩუმად ჩასჩურჩულა:

— სამოცდაექვსი მანეთი და ორმოცი კაპიკი...

ქეთინო დაჩვეული იყო კარნახის სწრაფად და ზუსტად განმეორებას. ასეც მოიქცა:

— სამოცდაექვსი მანეთი და ორმოცი კაპიკი! — უთხრა თამამად მოლარეს.

ყველამ სიცილი დააყარა. იცინოდა მოკარნახე ბიჭიც, რომელმაც განზრახ არასწორად უკარნახა.

— გოგონავ, ფული არ გყოფნის, შენ მხოლოდ ორმოცდაათი მანეთი გაქვს. გაიქეცი შინ და დანარჩენი მოიტანე! — უთხრა ღიმილით ერთ-ერთმა რიგში მდგომმა. ბავშვი უკვე გაქცევას აპირებდა, მაგრამ მოლარემ სწრაფად გამოიანგარიშა, რამდენი უნდა გადაეხადა პატარა მყიდველს და ხურბანც დაუბრუნა.

შერცხვენილი გოგონა ჩეკით გარეთ გამოვარდა. თავჩაქინდრულმა შინისაკენ გასწია. როცა სახლს მიუახლოვდა, მხოლოდ მაშინ შენიშნა, რომ ხელცარიელი იყო...

დაბრუნდა მალაზიაში. კარს მოეფარა, არ უნდოდა იმ ხალხს შეხვედროდა, რომელიც მასთან ერთად რიგში იდგა. უცდიდა, სანამ ისინი წავიდოდნენ...

ქეთინომ გადაწყვიტა დღეიდან ართმეტიკის სწავლას გულმოდგინედ შესდგომოდა.

ნუგზარის ფისო

ჟულია აბლაძე

ნუგზარს ლამაზი ფისო ჰყავს. ნუგზარი საბავშვო ბაღიდან რომ დაბრუნდება, პირველად თავის ფისუნიას მოიკითხავს; ფისოც კრუტუნით მიეგებება ხოლმე ნუგზარს, რადგან იცის, რომ მისი პატარა მეგობარი გემრიელი საუზმით გაუმასპინძლდება.

მაგრამ ნუგზარისა და ფისოს მეგობრობას ხელს უშლის ნანას ჰირვეულობა. ნანა, როგორც კი კატას ნუგზარის ხელში დაინახავს, მაშინვე გააბამს ტირილს:

— ჩემია ფისო, მომეცი ჩემი ფისუნია!

ნუგზარიც ზოგჯერ უთმობს დაიკოს ფისუნიას: მეტი რა გზა აქვს, ნანა ხომ უმცროსია!

ნანა ისე მაგრად ჩაბლუჯავს მას პატარა ხელებით, რომ ფისო საბრალოდ აკნაულდება.

ერთ დილას ნუგზარს ძილში ჩიტუნას მზიარული ელურტული შემოვსმა და

თვალეები გაახილა. დაიკოს საწოლის გადახედა. ნანას ხელი ლოყის ქვეშ ამოვლო და ტკბილად ეძინა.

„მოდი, ავღებები და ნანას გაღვიძებამდე ფისოსთან ვითამაშებ“. — გაიფიქრა ნუგზარმა, ლოგინიდან გამოძვრა და ფისოს ძებნას შეუდგა. ყველა კუნჭული მოიარა, საწოლებს ქვეშაც კი შეძვრა, მაგრამ ფისო არსად ჩანდა.

ჩიტის ელურტული კვლავ ისმოდა. ნუგზარმა გამოაღო კარი და აივანზე გავიდა.

კიბის საფეხურზე მან ორი ბელურა დაინახა. ერთი მათგანი მზიარულად დახტოდა, ნამცეცებს ეძებდა და აღერსით შესტიკიკიკებდა გვერდით მყოფ ფრთააბურძენულ ჩიტუნას.

„ეს უთუოდ მისი შვილია“ — გაიფიქრა ნუგზარმა; მართლაც დედა ბელურა დილის საუზმით უმასპინძლებოდა თავის შვილს.

ნუგზარმა კიბის გვერდით განაბული თავისი ფისო შენიშნა. ის მალ-მალე წაიგრძელებდა კისერს, დაზვერავდა ბელურებს და ისევ ჩაიმალებოდა.

5183/132.

63/22.

7 ГОСПУДИЧ В.КА

1 12 1947 5

საქართველოს
საბავშვო

როგორც კი ბელურები კიბის ნაპირს მიუახლოვდნენ, ფისომ ისკუბა და თათი გაჰკრა დედა ბელურას. ბელურამ შეს-
ქვივლა, შეიფრთხილა და გაუსხლტა
ონავარ ფისოს. მაშინ ფისომ სწრაფი
ნახტომით ფრთაბურქვული ბარტყი
პირში მოიქცია და ძუნძულით სადღაც
შიიმალა. დედა ბელურამ საბრალო ქვი-

ვილი ატეხა. მის ქვივილს მალე ნუგა-
რის ტირილიც შეუერთდა.
პატარა ბიჭი დედისაკენ გეგშურა და
გულამოსკენით შესტირა:
— ფისო არ არის ჩემი, არა... ცუდია
ფისო, ნანასი იყოს!.. რად მინდა ჩიტი-
ქამია ფისო. — და ცრემლიან თვალებს
ისრესდა.

გამოცანები

1

ერთი რამე რკინისა
დარაჯია ბინისა!

2

ცივია და ტკბილი,
არ სჭირდება კბილი!

3

სცემენ დაბლა, ხტება მაღლა,
მან არ იცის, რაა დაღლა!

4

ჯერ ზამთარი არ წასულა,
ყვავილი კი ამოსულა!

პლ. საჩინოელი

ყდას მხატვრობა გეტონის რ. ცუცქერიძეს შპს 2 მან-

რედაქტორი იოსებ ნონეშვილი. სარედაქციო კოლეგია: გრ. აბაშიძე, ე. ბურჯანაძე, ი. გრიშაშვილი,
თ. თუმანიშვილი. მუდრავლა მრევლიშვილი (რედაქტორის მოადგილე), რ. მარჯანი, ი. ხიხარულიძე, ნ. უნაქოშვილი,
შ. ცხადაძე (სამხატვრო რედაქტორი)

Д. И. Л. А. — ежемесичный детский журнал ЦК ВКРМ ГРУЗИИ № 2, Февраль 1954 г. Тбилиси, Листина 14.
საბლტვაშო. ჩედაქვის მისამართი: თბილისი, ლენინის 14. მ სამო. ტელ. 3-37-38
გამომც. შავს. № 4.09 სტამბის შავს. № 1912920 ტირაჟი 12.000 ედ 00989